

Ministeriet, og at vi derfor optraadte som Aktieselskabets Værn og Værgede mod dette skammelige Ministerium, der havde behandlet det saa haardt. Det var den Betragtning, det ærede Medlem gik ud fra, som Enhver vil kunne se, at derom indeholdes ikke et Ord i den af Flertallet afgivne Betænkning. Vi have Intet med dette Aktieselskab at gjøre. Vi staa overfor Regjeringen, overfor dens Ledelse af den Sag, vi her forhandle, og forholde os ikke til nogen Anden end Ministeriet. Derfor have vi intet Ord udtalt i vor Betænkning om, at Aktieselskabet skulde være fortrædiget, tværtimod, vi ere ganske enige med det ærede Medlem i, at Aktieselskabet er blevet begunstiget af Regjeringen, forsaavidt det kan kaldes en Begunstigelse, som vistnok ikke har været til Aktieselskabets eget Bedste, at det er blevet ledet paa den Maade. Derom ere vi imidlertid, som sagt, ganske enige med det ærede Medlem, og det falder derfor ganske mærkeligt, naar man ser som et Led i det ærede Medlems Argumentation, at han kun kan fastholde, at, ligesom Foretagendet besluttedes fremmet efter Aktieselskabets egne Planer, saaledes kan han ikke skjønne rettere, end at Anlægget er sat i Værk uden Hindringer fra Statskontrollens Side. Ja, der er det jo, at vi ere fuldstændig enige med det ærede Medlem; men medens han bemytter dette til at kaste hele Ansvarret over paa Aktieselskabet og siger: "I have faaet Lov at gjøre, som I ville, og I maa derfor selv bære Ansvarret, selv bære Skylden, saa sige vi netop dette, at hoed der er foretaget har viist sig at være til Foretagendets Skade, til Ulykke for det, og det burde have været forhindret ved Anvendelsen af denne Kontrol, som altsaa efter det ærede Medlems egen Opfattelse ikke er bleven anvendt fra Ministeriets Side. Det ærede Medlem gjorde gjældende eller syntes at antage, at vi gik ud fra, at der var oprettet et Fællessukkerogeri under Ministeriets Ledelse, at det altsaa var en Statsanstalt, der var sat i Værk; men det ærede Medlem savner ethvert Holdpunkt for en saadan Opfattelse af vor Udtalelse. Vi henholde os kun til Loven af 1876, som siger, at man har raft Haanden til Opprettelsen af et saadant Fællessukkerogeri, ikke for at tilveiebringe et Aktieselskab eller for at gavne det, men for at gavne Den i Bestindien, forsaavidt det var muligt at bringe den Hjælp ad denne Vej, under Finansministeriets Kontrol, og det var denne Kontrol-Bestemmelse, som jo særlig blev tilveiebragt her i Thinget for at sikre Statens og Statskassens Interesse ligeoverfor dette Foretagende. Det er det sande Forhold. Have vi derfor henholdt os til Finansministerens Ansvar, saa er det gjennem hans Kontrol vi ere henviste til at bedømme hans Ledelse af denne Sag. Der er vistnok Noget i, hvad den ærede Ordfører allerede har gjort opmærksom paa, at det ikke var uden en vis — saaledes er det i alt Fald blevet udtalt tidligere

fra den ærede Ordførers Side — Tillid til det særegne Kjenndskab til Landboforholdene, som man forudsatte hos den ærede nuværende Finansminister, der gjorde, at man, skjøndt meget modstræbende, gik ind paa Loven af 1876. Det ærede Mindretal med dets Ordfører, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, har derfor stillet sig det til Opgave, at søge saavidt muligt at afvaste Regjeringen for dens Ansvar overfor denne Sag og væltet det over paa Aktieselskabet, og jeg er for saavidt tilfreds med denne Stilling, som det altsaa derigjennem bliver mig muligt overhovedet at optage en Forhandling om disse Sager. Den ærede Finansminister har jo ved sin Udtalelse igaar fritaget mig for at indlade mig i Forhandling med ham; men det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds har gjort sig til Finansministerens Talsmand, og vi ere altsaa i Stand til at forhandle med ham paa Ministeriets Vegne. Det ærede Medlem gjorde gjældende, at, naar man antede over, at Aktiekapitalen fra Begyndelsen var for lille, og at der navnlig var anvist for ringe Driftskapital til saa stort et Foretagende, som det foreliggende, var det Noget, som det ikke vedkom os at paatale paa Statskassens Vegne, thi det var ikke Statskassens Lurv, at der var tilveiebragt en tilsvarende Aktiekapital, en Driftskapital. Det forekommer mig nu, at denne Betragtning dog virkelig er uholdbar. Det kan vel ikke siges umiddelbart at være Statskassens Interesse, hvorom der er Spørgsmaal, idet Statskassen ikke direkte kommer til at yde et større Tillid til Foretagendet, fordi Driftskapitalen er for lille; men for saa vidt Statskassen eller Statskassens Interesser overhovedet ere knyttede til hele denne Sags Fremme, er det ogsaa indlysende, at det maatte være i Statskassens Interesse, at Foretagendet var fourneret paa fyldigste Maade saavel med Aktiekapital som navnlig med Driftskapital. Det ærede Medlem gjorde dernæst gjældende, at det var uberettiget, naar man fra vor Side antede over, at Kontrollkommissionens Hverv var sluttet for tidlig, og at man derved i Uide havde mistet de Dine, hvormed Regjeringen skulde varetage Statskassens Lurv. Han gjorde gjældende, at der ikke var overdraget Regjeringen noget Tillid med Driften, og fra det Diebst Arbeidsanlægget var endt og Driften begyndt, maatte altsaa Kommissionens Hverv være sluttet. Sa, dersom vi havde gjort den Betragtning gjældende, at vi ønskede at kontrollere Driftens egentlige Details, vilde denne Betragtning være rigtig; men det er ikke det, vi fra vor Side have opstillet. Det, som det efter vor Mening gjaldt om, var, at Kontrollen varede saalænge, at man gjennem nogen Lids Drift kunde se, hvorvidt Anlægget svarede til sit Diemed, og det er gaabenbart, at det ser man ikke, fordi et Foretagende har været i Drift een — to — tre Dage med det Resultat